

UCHWAŁA NR XXXV/385/10
RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ

z dnia 17 marca 2010 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Poszkodowanych w Wyniku Przemocy na lata 2010-2014

Na podstawie art.18 ust.1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.), oraz art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), oraz art. 6 ust.2 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 180.poz.1493) Rada Miejska w Dąbrowie Tarnowskiej uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony osób poszkodowanych w wyniku przemocy na lata 2010-2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dąbrowy Tarnowskiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

mgr Bogusława Serwicka

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OSÓB
POSZKODOWANYCH W WYNIKU PRZEMOCY
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA
NA LATA 2010 - 2014**

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU:

1. Ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. Zm). Nakłada ona na samorząd gminny obowiązek udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz obrony przed przemocą w rodzinie.
2. Ustawa z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493). Do zadań własnych gminy należy w szczególności:
  - 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
  - 3) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
  - 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej. Przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznawania pomocy społecznej.

Program jest zgodny z treścią Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dąbrowa Tarnowska 2005 – 2013.

II. DEFINICJA PRZEMOCY:

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w literaturze specjalistycznej jest definiowana jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań obejmujących przemoc fizyczną, seksualną i emocjonalną. Jest to ciąg zachowań o charakterze zamierzonym i instrumentalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerennych myśli i działań, podporządkowanie jej żądaniom i potrzebom sprawcy.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc to:**

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6.06.1997r. – Kodeks karny), w szczególności

narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykliwość cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą." Z definicji tej wynika, że przemoc w rodzinie to ogólne określenie zachowań osób chcących uzyskać przewagę nad inną osobą, z którą mają albo miały bliskie stosunki lub stosunki rodzinne i chcący tę osobę kontrolować. Jest więc to seria zdarzeń, w których dochodzi do złego traktowania fizycznego i psychicznego ofiary. Przemoc w rodzinie nie zawsze jest łatwa do rozpoznania.

RODZAJE PRZEMOCY

Wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.
- **Przemoc psychiczna** – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.
- **Przemoc seksualna** – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.
- **Przemoc ekonomiczna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.
- **Zaniedbanie** – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

FAZY PRZEMOCY

Przemoc w rodzinie nie jest zdarzeniem jednorazowym. Jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy następujące po sobie fazy:

- **Faza narastającego napięcia** – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.
- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.

- **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej. Że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli: z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

SKUTKI PRZEMOCY

Przemoc może spowodować oprócz szkód fizycznych również trwale i rozległe następstwa w psychice człowieka. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko ci którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zmniejszają opór przed agresywnym zachowaniem, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowania. Olbrzymie koszty przemocy domowej ponoszą zarówno jednostki, jak i społeczeństwo. Są to także koszty ekonomiczne, związane ze świadczeniami medycznymi dla jej ofiar.

ZASADY POMOCY

Pomoc osobom doznającym przemocy rozumiemy jako wspieranie zmian życiowych w kierunku „stawania na własnych nogach” w tempie określanym jako posuwanie się małymi krokami z poszanowaniem dla tendencji przeciwnych opóźniających zmianę. W pierwszej fazie kontaktu z osobami doznającymi przemocy aktualnie rozgrywanej się, formuła poradnictwa ma zasadniczo poważniejsze zastosowanie niż formuła psychoterapii. By móc rozpocząć terapię najpierw należy zatrzymać przemoc i dodać konstruktywnej mocy ofierze. Jeżeli pomagamy osobie, która dzisiaj doznaje przemocy, to zajmujemy się przede wszystkim terażniejszością, a nie przeszłością. Osobie pokrzywdzonej najpierw trzeba pomóc bronić się, wycofywać albo bezpośrednio zatrzymać przemoc i dopiero wtedy gdy ona ustanie można zająć się śladami krzywd z przeszłości. Najważniejsze zasady, którymi powinniśmy kierować się w procesie pomagania, pamiętając, że nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy to:

- ❖ bezpieczeństwo osoby doznającej przemocy,
- ❖ autonomia osoby doznającej przemocy,
- ❖ odpowiedzialność osoby stosującej przemoc.

Ponieważ przemoc może spowodować poważne obrażenia, a nawet śmierć istotne jest oszacowanie potencjalnego zagrożenia wystąpieniem groźnych dla życia zachowań przeciwko sobie lub innym ze strony sprawcy, ofiary lub dzieci. Ocena potencjalnego zagrożenia życia powinna być przeprowadzana za każdym razem, gdy rozpoznamy występowanie przemocy domowej. Odpowiedzi twierdzące dotyczące czynników ryzyka powinny być wystarczającym powodem, by jak najszybciej pomóc osobie doznającej przemocy w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

Najczęściej podejmowane oddziaływania zewnętrzne pomocy ofiarom to:

- ❖ interwencja,
- ❖ schronienie,

- ❖ informacja,
- ❖ edukacja,
- ❖ specjalistyczne poradnictwo,
- ❖ wsparcie emocjonalne,
- ❖ psychoterapia,
- ❖ pomoc socjalna dająca sytuacyjne oparcie dla dalszych działań.

PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY” JAKO PRZYKŁAD ŁĄCZENIA KOMPETENCJI RÓŻNYCH SŁUŻB

„Niebieskie Karty” to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Obowiązuje ona w policji od 1998 roku, w pomocy społecznej od 2004 roku. Jest zalecana także do stosowania przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w przypadku, gdy w rodzinie występuje również problem alkoholowy. Głównym celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedury i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc w rodzinie. Rozpoznanie przemocy i wypełnienie „Niebieskiej Karty” przez policjanta czy pracownika socjalnego to początek procesu pomagania. Każda z tych służb ma w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy w rodzinie działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów. Dokumentacja „Niebieskie Karty” dla poszczególnych służb różni się, choć założenia i cele procedury są wspólne. Różnice wynikają z tego, że każda z w/w instytucji ma określone kompetencje i możliwości. Zbiera informacje dostosowane do specyfiki pomocy jakiej może udzielić. Po zebraniu informacji, ustalany jest plan działania, a kolejnym krokiem jest włączenie do procesu pomagania przedstawicieli innych służb.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA

Diagnozę problemu przemocy w rodzinie opracowano na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego w 2009 r. Jest ona próbą oszacowania skali problemu jakim jest przemoc domowa, zbadania wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, postaw i opinii; ma stanowić punkt wyjścia do dalszych działań: wskazać główne problemy, pokazać obszary, którymi należy się zająć, stanowi też podstawę do opracowania niniejszego programu.

1. DEMOGRAFIA GMINY DĄBROWA TARNOWSKA

W skład gminy wchodzi: Miasto Dąbrowa Tarnowska, 12 Sołectw: Brnik, Gruszów Mały, Gruszów Wielki, Laskówka Chorąska, Lipiny, Morzychna, Nieczajna Dolna, Nieczajna Górna, Szarwark, Smęgorzów, Sutków, Żelazówka. Wśród gmin powiatu dąbrowskiego gmina Dąbrowa Tarnowska posiada największą liczbę mieszkańców. Na dzień 31 grudnia 2008r. stałe zameldowanie w gminie Dąbrowa Tarnowska posiadało 20758 mieszkańców, w tym w mieście Dąbrowa Tarnowska – 11553 osób, a na terenach wiejskich gminy zameldowanych było 9205 osób. Analiza wskazuje, że kobiety stanowią 50,7% mieszkańców

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

a więc na 1 mężczyznę przypada 1,03 kobiet. W wieku produkcyjnym w mieście Dąbrowa Tarnowska mężczyzn jest o 126 więcej niż kobiet, natomiast na terenie sołectw mężczyzn jest o 479 więcej niż kobiet. W wieku poprodukcyjnym na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska jest 1.914 kobiet i tylko 540 mężczyzn.

Bardzo ważną rolę odgrywają procesy demograficzne zachodzące w populacji mieszkańców gminy. Przy ocenie zaawansowania procesu starzenia się populacji stosuje się skalę demograficzną, i tak, wg skali ONZ, populację określa się jako:

- młodą – mniej niż 4% ludności w wieku przynajmniej 65 lat,
- dojrzałą – od 4% do 7% ludności w wieku przynajmniej 65 lat,
- starą – powyżej 7% ludności w wieku przynajmniej 65 lat.

Powyższe dane jednoznacznie wskazują, że zgodnie ze skalą ONZ, populacja gminy Dąbrowa Tarnowska jest populacją starą i proces starzenia się nadal postępuje, stopniowo maleje odsetek ludzi młodych znajdujących się w grupie wiekowej 0 - 14 lat (proces ten szczególnie zaznacza się na terenach wiejskich w związku z migracją ludzi młodych).

Analiza gęstości zaludnienia gminy Dąbrowa Tarnowska wskazuje na zasadnicze zróżnicowanie miasta i poszczególnych sołectw. Średnia statystyczna gęstość zaludnienia obliczona odrębnie dla terenów wiejskich nie odbiega od średniej statystycznej zaludnienia powiatu dąbrowskiego i wynosi 98 osób/km² natomiast dla całej gminy wynosi 177 osób/km²

2. ZMIANY W FUNKCJONOWANIU RODZIN

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat można zauważyć bardzo istotne przeobrażenia w sytuacji rodzin i dzieci. Dostrzegalne są zmiany zachodzące w strukturze rodzin, a mianowicie zastąpienie tradycyjnej rodziny wielopokoleniowej rodziną nuklearną.

Zmniejsza się wielość funkcji pełnionych dotychczas przez rodziny - część z nich przejmowana jest przez różne instytucje lub pozostaje poza obszarem działań zarówno rodziny, jak i instytucji społecznych, co może skutkować kształtowaniem się niewłaściwych postaw i systemów wartości wśród dzieci i młodzieży.

Poważnym zagrożeniem dla rodziny stało się zachwianie poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz przewidywalności przyszłości. Z szacunków dokonanych przez GUS na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych wynika, że w 2008 roku ok. 10,6% osób żyło w rodzinach, w których poziom wydatków był niższy od tak zwanej ustawowej granicy ubóstwa (jest to kwota uprawniająca do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej). Jak wynika z danych statystycznych MGOPS w Dąbrowie Tarnowskiej dotyczących liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w formie pomocy pieniężnej, wymieniony wyżej wskaźnik wynosi 13,3%. Wymieniony wskaźnik może być obarczony pewnym błędem, ponieważ dotyczy tylko osób, które zgłosiły się do MGOPS po pomoc pieniężną (takich rodzin żyjących poniżej ustawowej granicy ubóstwa może być więcej). Możliwa jest też sytuacja odwrotna, że z uwagi na to, że część osób korzystających z pomocy społecznej nie ujawnia wszystkich swoich źródeł dochodu – wskaźnik ten może być niższy.

Jednocześnie analizując dane GUS można zauważyć, że innymi grupami rodzin zagrożonymi marginalizacją i wykluczeniem są rodziny wielodzietne i rodziny niepełne. Grupę najbardziej zagrożoną ubóstwem stanowią rodziny wielodzietne. Ubóstwem skrajnym zagrożonych było ok. 3% gospodarstw jednoosobowych, ponad 7% osób w gospodarstwach liczących 4 osoby, a w gospodarstwach złożonych, z co najmniej 6 osób aż 25%.

Rodziny wielodzietne i rodziny niepełne mają trudności z realizacją przede wszystkim funkcji ekonomicznej i opiekuńczej. Wynika to z niskiego poziomu dochodów oraz

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

ograniczonych możliwości poprawy sytuacji materialnej przez podjęcie pracy zarobkowej przez obojga rodziców w przypadku rodziny wielodzietnej i przez osobę samotnie wychowującą dzieci w przypadku rodziny niepełnej.

Znaczna część rodzin ma trudności z adaptacją do nowych warunków, powstałych wskutek zmian ustrojowych. Zagrożenie bezdomnością, rozbitcie rodziny, bezrobocie z jednej strony, a z drugiej konieczność skupienia się na pracy, aby zapewnić rodzinie byt, prowadzą do poważnych kryzysów rodzinnych. Obecnie coraz więcej związków małżeńskich na 100 zawartych w danym roku kończy się rozwodem. Około 70 % rozwodzących się małżeństw posiada dzieci. Około 80 % tych dzieci jest w wieku przedszkolnym i szkolnym, a więc w wieku, kiedy najbardziej potrzebują w procesie wychowania obydwójga rodziców.

Coraz częstsze problemy w pełnieniu ról rodzicielskich są zauważalne w sferze opiekuńczo – wychowawczej i często prowadzą do dysfunkcyjności rodzin, przejawiającej się w niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego (w gminie Dąbrowa Tarnowska, wymieniona niezaradność była głównym powodem korzystania z pomocy społecznej w około 7 przypadkach na 100). Sytuacja taka prowadzi dalej do wzrostu agresji i przestępczości wśród dzieci i młodzieży, uzależnień od alkoholu i narkotyków, przemocy domowej. Istnieje duże prawdopodobieństwo przenoszenia tych dysfunkcji przez dzieci do rodzin, przez nie zakładanych.

3. STATYSTYKI Z KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI DOT. PRZEMOCY W RODZINIE:

Według sprawozdania z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie w 2008 roku (powiat Dąbrowa Tarnowska) zarejestrowano.

- 1) Liczba przeprowadzonych interwencji domowych /ogółem/- 1032 w tym dotyczących przemocy w rodzinie /procedura NK/- 110 w całym powiecie dąbrowskim, natomiast w Gminie Dąbrowa Tarnowska – 24 Niebieskie karty
- 2) Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie miejsce interwencji
– miasto - 11
– wieś - 99
- 3) Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem -272
w tym: kobiet - 118
mężczyźni – 11
małoletni do ukończenia lat 13 – 106
małoletni od 13 do 18 lat -37
- 4) Liczba sprawców przemocy domowej ogółem – 110
w tym: kobiety – 2
mężczyźni – 106
nieletni – 2
- 5) Liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych ogółem – 43
w tym: kobiety – 0
mężczyźni – 43
nieletni – 0
- 6) Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem – 77
kobiety - 0
mężczyźni – 77
nieletni – 0
- w tym przewiezionych do izby wytrzeźwień – 0

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014

- przewiezionych do Policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia – 43
  - kobiety – 0
  - mężczyźni – 43
  - nieletni – 0

- 7) Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej – 34
  - pokrzywdzony/a/ - 2
  - sprawca – 32

Według sprawozdania z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie w okresie od 01.01.2009r. do 31.07.2009 r. zarejestrowano (powiat Dąbrowa Tarnowska):

1. Liczba przeprowadzonych interwencji domowych /ogółem/- 55
w tym dotyczących przemocy w rodzinie /procedura NK/- 55 w całym powiecie dąbrowskim, natomiast w Gminie Dąbrowa Tarnowska – 13 Niebieskie karty
2. Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie
miejsce interwencji – miasto – 6
wieś - 49
3. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem -125
w tym: kobiet - 64
              mężczyźni – 13
              małoletni do ukończenia lat 13 – 27
              małoletni od 13 do 18 lat - 21
4. Liczba sprawców przemocy domowej ogółem – 55
w tym: kobiety – 0
              mężczyźni – 55
              nieletni – 0
5. Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem – 37
kobiety - 0
mężczyźni – 37
nieletni – 0
w tym przewiezionych do izby wytrzeźwień – 0
kobiety – 0
mężczyźni – 0
nieletni – 0
przewiezionych do Policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia – 24
kobiety – 0
mężczyźni – 24
nieletni – 0
6. Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej
pokrzywdzony/a/ - 3
sprawca – 29
7. Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówek, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej – 0

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

4. BADANIA ANKIETOWE W ŚRODOWISKU

WYNIKI ANKIETY SKIEROWANEJ DO UCZNIÓW KLAS V – VI NT. PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Ankiety przeprowadzono w czerwcu 2009 r. wśród uczniów klas V i VI z dziesięciu szkół podstawowych z terenu gminy Dąbrowa Tarnowska. Łącznie w ankiecie wzięły udział 402 osoby w wieku 11-13 lat, tj. 225 dziewcząt (56%) i 177 chłopców (44%). Spośród ankietowanych większość stanowiły osoby zamieszkujące na terenie miasta – 57,2% tj. 230 osób, z kolei z terenu wsi pochodziło 42,8% ankietowanych, tj. 172 osoby.

Ponad połowę ankietowanych stanowili dwunastolatki – 220 osoby (54,7%), potem trzynastolatki – 152 osoby (37,8%), zaś najmniej liczną grupą były osoby w wieku 11 lat – 30 osób (7,5%).

Pierwsze pytanie ankiety dotyczyło poczucia bezpieczeństwa w miejscach, będących istotnym elementem życia uczniów, tj. domu, podwórka, szkoły i ulicy. Niemal wszyscy ankietowani wskazali, że bezpiecznie czują się w domu (391 osób), ponad 80% odpowiedzi twierdzących uzyskały podwórko (343 osoby) i szkoła (325). Zdecydowanie mniej bezpiecznym miejscem w opinii ankietowanych uczniów jest ulica – ponad połowa z nich (222 osoby) wskazała, że na ulicy nie czuje się bezpiecznie.

Kolejne pytanie ankiety dotyczyło osób, do których ankietowani najczęściej zwracają się z problemem. Zdecydowanie najwięcej osób wskazało rodziców – 369 osób (91,8%), następnie 195 osób wskazało na rodzeństwo (48,5%), 181 osób na kolegów (45%), 164 osoby na nauczyciela/pedagoga (40,8%) a 155 osób – na dziadków (38,6%). Ponadto 35 ankietowanych (8,7%) wskazało inne osoby, w tym m.in. przyjaciela (10 wskazań), innych członków rodziny (13 wskazań) oraz księdza i policję (po 4 wskazania).

Z powyższego wynika, że uczniowie najczęściej zwracają się z problemami do członków rodziny, jednak nie wszyscy mogą lub chcą liczyć na pomoc ze strony rodziców. Zdecydowanie mniej osób jest skłonnych do zwrócenia się z problemem do przedstawicieli różnych instytucji, chociaż fakt, że ponad 40% osób jako osobę, do której najczęściej zwraca się o pomoc wskazało nauczyciela / pedagoga można uznać za stosunkowo wysoki wynik.

Dalsza część ankiety dotyczyła bezpośrednio problemu przemocy oraz wiedzy uczniów na temat tego zjawiska.

Pytanie o to, które z zachowań, jeśli występują w rodzinie, są przemocą ukazało, że dla wielu osób przemoc wiąże się głównie z fizyczną napaścią, natomiast objawy przemocy psychicznej czy ekonomicznej znacznie rzadziej kojarzą się uczniom z przemocą w ogóle.

Spośród ankietowanych zdecydowanie najwięcej osób upatruje przemoc w biciu – 345 wskazań (85,8%), następnie uczniowie wskazywali: szarpanie – 301 osób (74,9%); grożenie – 285 osób (70,9 %); szantażowanie – 263 osoby (65,4%); umieszczanie w internecie zdjęć lub filmów bez zgody osoby, do której należą – 256 osób (63,7%); zabieranie pieniędzy, jedzenia, komórki itp. - 237 osób (59%); niszczenie rzeczy należących do innej osoby – 235 osób (58,5%); poniżanie -230 osób (57,2%); popychanie – 207 osób (51,5%). Mniej niż połowa ankietowanych przemocy upatruje w wyzywaniu – 200 osób (49,8%), zabranianiu bądź ograniczaniu kontaktu z bliskimi – 179 osób (44,5%) oraz wyśmiewaniu i ośmieszaniu – 177 osób (44%).

Pomimo faktu, że każde z w/w zachowań otrzymało stosunkowo dużą liczbę wskazań, wyniki te wciąż są niezadowolające, wskazują bowiem na małą świadomość ankietowanych dzieci odnośnie przejawów przemocy, lub też na bierną akceptację pewnych zjawisk, jako powszechnych i nie wzbudzających zdecydowanego oporu. Aczkolwiek pozytywnym akcentem jest fakt, że zachowania takie, jak umieszczanie w internecie ośmieszających czy upokarzających nagrań i zdjęć, różnego typu wymuszenia, szantaż itp. (o których w ostatnich latach jest coraz głośniejsze jako o stałym elemencie szkolnej codzienności) są w opinii większości badanych dzieci objawem przemocy.

Z drugiej jednak strony zatrważający jest fakt, że dla niemal 15% ankietowanych bicie nie jest przemocą, a inne objawy fizycznego znęcania, tj. szarpanie i popychanie, uzyskały jeszcze gorsze wyniki. Najmniej z ankietowanych było też świadomych, że takie zachowania jak: wyzywanie, poniżanie a także ograniczanie kontaktu z bliskimi to także formy przemocy.

Równie niepokojące wyniki dało pytanie o kontakt ankietowanych ze zjawiskiem przemocy. Połowa uczniów odpowiedziała, że była świadkiem przemocy, natomiast ponad 20% badanych (86 osób) wskazało, że było kiedyś ofiarą przemocy. Intrygujące jest również to, że aż 60 osób, tj. niemal 15% ankietowanych uczniów wskazało siebie, jako sprawcę przemocy.

Jak wynika z odpowiedzi uzyskanych na kolejne pytania, miejscem najczęstszego kontaktu dzieci z przemocą jest szkoła - aż 214 osób, czyli ponad połowa badanych spotkała się w szkole ze zjawiskiem przemocy. Kolejnym miejscem, gdzie uczniowie narażeni są na przemoc jest ulica – tu z przemocą spotkało się 138 osób (34,3%). Zdecydowanie mniej osób spotkało się z przemocą na podwórku – 45 (11,2%) oraz w domu – 27 osób (6,7%). Ponadto 30 osób (7,5%) spotkało się z przemocą w innych miejscach – są to głównie miejsca publiczne, takie jak park, stadion, sklep itp., natomiast 2 osoby stwierdziły, że z przemocą nigdzie się nie spotkały.

Szkołę wskazano również najwięcej razy jako miejsce, gdzie uczniowie najczęściej spotykali się z przemocą (153 wskazania), z kolei na ulicy najczęściej spotyka się z tym zjawiskiem 65 osób (16,2%). Na podwórku najczęściej spotyka się z przemocą 15 ankietowanych (3,7%), natomiast w domu 17 osób (4,2%); inne miejsca wskazało 25 osób (6,2%) a 48 osób (11,9%) odpowiedziało, że nigdzie nie spotyka się z przemocą. Skalę przemocy w w/w miejscach obrazuje poniższe zestawienie:

Spośród ankietowanych jedynie ¼ osób w ogóle nie spotyka się z przemocą w najbliższym otoczeniu, natomiast 40 % ma z nią kontakt rzadko a 4,5% osób – raz w roku. 12,4% badanych wskazało, że spotyka się z przemocą w najbliższym otoczeniu raz w miesiącu, a aż 18,4% osób ma częsty kontakt z przemocą – przy czym 6,7% uczniów wskazuje, że jest to kontakt codzienny.

Dużą część osób w przypadku spotkania z przemocą nigdzie nie szukała pomocy – jako przyczyny wskazano głównie brak takiej potrzeby (22 osoby), a 9 osób stwierdziło, że poradziło sobie sami. Część osób nie szukała pomocy ze względu na strach, wstyd czy lęk przed ośmieszeniem (łącznie 10 osób), natomiast część osób nie zareagowała ze względu na brak zainteresowania zaistniałą sytuacją, która bezpośrednio ich nie dotyczyła.

Spośród badanych osób, aż 60% szukało pomocy z uwagi na kontakt z przemocą. Najczęściej zwracali się do rodziny – 210 osób (tj. 52,2% ogółu ankietowanych); pomocy szukano również w szkole – 107 osób (26,6%) oraz na policji – 42 osoby (10,4%). Ponadto 13 ankietowanych (3%) wskazało inne osoby. Wynika z tego, że większość z osób, które spotkały się z przemocą upatrywały pomocy w rodzinie, jednakże niewiele mniej osób zwróciło się o pomoc do instytucji, przy czym żadne z dzieci nie wybrało w tym celu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wśród osób, które miały kontakt z przemocą 58 pozostało bez pomocy (14,4% ogółu), natomiast 24 osoby (6%) taką pomoc uzyskało – głównie ze strony rodziny: rodziców (20 wskazań), rodzeństwa (7 wskazań) i innych (9 wskazań); z pomocą zwrócili się również koledzy, sąsiedzi i nauczyciele.

Niepokój może budzić fakt, że aż $\frac{1}{3}$ ankietowanych uczniów nie wie, gdzie może się zwrócić o pomoc, jeśli w rodzinie dochodzi do przemocy. Spośród pozostałych osób najczęściej jako źródło pomocy wskazuje policję – 132 osoby (32,8%); wiele osób wskazało także na osoby związane ze szkołą – 117 wskazań (29,1%), w tym głównie na nauczyciela i pedagoga szkolnego – odpowiednio 52 i 55 wskazań (tj. 12,9% i 13,7% ogółu). Inne formy instytucjonalnej pomocy, w tym m.in. psychologa, pomoc społeczną i telefony zaufania wskazało 28 osób (7%).

Ogółem rodzinę jako źródło pomocy wskazało 42 osób (9,2%). Ponadto do rodziców po pomoc zwróciłoby się 38 osób, do innych członków rodziny – 29 osób. Inne osób, w tym m.in. sąsiadów i przyjaciół, wskazało 34 osoby (8,5% ogółu ankietowanych).

Uwagę zwraca to, że pomimo tego, że osoby, które miały styczność z przemocą w ogóle w większości pomocy szukały u rodziców, jednak zdecydowana większość osób źródła pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie upatruje w różnego typu instytucjach – głównie policji i szkole, zaś zdecydowanie mniej osób wskazuje tutaj rodzinę lub innych osoby prywatne. Może to świadczyć o tym, że młodzi ludzie mają większe zaufanie do instytucjonalnych form pomocy oraz że przełamany został pogląd o przemocy jak prywatnej sprawie rodziny.

Najczęstszym odczuciem towarzyszącym kontaktowi z przemocą był wśród ankietowanych strach – 195 wskazań (48,5% ankietowanych), nieco mniej osób odczuwało bezradność i wściekłość - po 146 wskazań (36,3%) oraz smutek - 133 wskazania (33,1%). Pojedynczy uczniowie wskazywali także m.in. na zaskoczenie, ból i odwagę ale również na ciekawość oraz brak emocji.

Jeśli chodzi o stosunek najbliższego otoczenia ankietowanych na przemoc, przeważa brak akceptacji – 234 osoby wskazały, że w ich najbliższym otoczeniu przemoc nie jest akceptowana (58,2%). Jednocześnie 77 osób (19,2%) wskazało, na ukrywanie przemocy wobec osób z najbliższego otoczenia, a według 56 osób (13,9% badanych) przemoc jest w ich otoczeniu lekceważona. Niestety aż 52 osoby, tj. 12,9% ankietowanych wskazało, że w ich najbliższym otoczeniu przemoc jest akceptowana.

Niewątpliwie z powyższego może wynikać fakt, że według 10,7% uczestników ankiety bicie jest najczęstszym sposobem rozwiązywania problemów i konfliktów w ich najbliższym otoczeniu, natomiast dla 12,9% osób, sposobem na rozwiązywanie jest kłótnia. Jednak z drugiej strony 14,9% osób wskazało, że można zwrócić się o pomoc do specjalisty, natomiast w opinii przeważającej większości badanych uczniów, najczęstszym sposobem rozwiązywania problemów i konfliktów w ich otoczeniu jest rozmowa – taką odpowiedź wskazało aż 83,9% z nich. Niespełna 2% z badanych wskazało inne odpowiedzi, takie jak: kompromis, spokojna dyskusja, ale też dogryzanie sobie czy popychanie się.

Podsumowując, można zauważyć, że zdecydowana większość ankietowanych czuje się bezpiecznie w swoim najbliższym otoczeniu, wciąż jednak nie są to wyniki zadowalające. Szczególną uwagę zwraca fakt, że niemal 20% ankietowanych, czyli 77 dzieci nie czuje się bezpiecznie w szkole. Duży wpływ na to może mieć fakt, że szkoła jest miejscem, w którym najczęściej osób – ponad połowa ankietowanych – miała kontakt z przemocą, tam też przemoc jest najczęściej spotykana. Pewnym pocieszeniem może być fakt, że znaczna część osób wskazuje nauczycieli i pedagogów jako osoby, do których najczęściej zwraca się

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

z problemem, przedstawiciele szkoły są również często wskazywani jako osoby, u których ankietowani szukali pomocy w związku z przemocą, oraz u których takiej pomocy można w razie wystąpienia przemocy szukać.

Pomimo tego, że ponad 97% ankietowanych czuje się bezpiecznie w domu, wciąż jednak dla jedenaściorga dzieci dom rodzinny nie jest w ich odczuciu miejscem bezpiecznym. Może się to wiązać z faktem, że aż 27 badanych osób spotkało się w swoim domu z przemocą, a 17 osób właśnie tam najczęściej kontakt z przemocą. To, że problem przemocy w rodzinie istnieje widać również w stosunku najbliższego otoczenia ankietowanych do przemocy – aż w 12,9% przypadkach padła odpowiedź, że przemoc jest akceptowana.

Ogólnie, przeprowadzone badania wykazały, że przemoc jest w świecie uczniów zjawiskiem powszechnym – przynajmniej połowa z nich miała z nią kontakt, głównie jako świadek, ale niestety także jako ofiara lub sprawca. Dziwi przy tym mała świadomość tego, które zachowania ze strony innych są przemocą – najbardziej oczywistym przejawem przemocy jest dla badanych bicie, chociaż i to nie dla wszystkich, natomiast takie zachowania: jak poniżanie, ośmieszanie, wyzywanie czy ograniczanie kontaktów w opinii ponad połowy badanych uczniów przemocą nie są. Zastanawiający jest też brak wiedzy znacznej części ankietowanych na temat możliwości szukania pomocy. Zwraca to uwagę na fakt, że wciąż są potrzebne intensywne działania edukacyjne wśród młodzieży szklonej na temat przemocy oraz sposobów jej przeciwdziałania i możliwych form pomocy.

**WYNIKI ANKIETY BADAJĄCEJ OPINIE DOROSŁYCH
MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBROWA TARNOWSKA
DOTYCZĄCEJ PRZEMOCY**

Badania ankietowe zostały przeprowadzone w lipcu i sierpniu 2009r. i obejmowały losowo wybranych mieszkańców Gminy Dąbrowa Tarnowska.

Badania ankietowe miały na celu uzyskanie informacji dotyczących występowania zjawiska przemocy na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska.

Podejmując badania w formie anonimowej ankiety pytano o następujące zagadnienia:

- jaka jest sytuacja materialna rodzin;
- jakie wartości są dla mieszkańców najważniejsze;
- ile czasu dziennie mieszkańcy poświęcają na życie rodzinne;
- czy w rodzinach mieszkańców zdarzają się nieporozumienia i konflikty, jak często występują i co jest ich przyczyną;
- czy zdaniem mieszkańców przemoc w rodzinie jest problemem;
- czy wśród środowisk dochodzi do przemocy i jaki rodzaj przemocy występuje najczęściej;
- czy wśród mieszkańców dochodziło do przemocy w domu i z jakimi formami przemocy mieli do czynienia;
- czy mieszkańcy dotknięci przemocą szukali pomocy i gdzie próbowali znaleźć pomoc i czy udało się uzyskać pomoc;
- jak są zorientowani mieszkańcy odnośnie szukania pomocy w przypadku gdy w rodzinie występuje przemoc;
- mieszkańcy wskazywali instytucje w których szukali by pomocy gdyby byli dotknięci problemem przemocy;

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ

Aby uzyskać pełny obraz o badanej zbiorowości wprowadzono do kwestionariusza ankiety pytania dotyczące badanych mieszkańców (wiek, płeć, miejsce zamieszkania, rodzaj prowadzonego gospodarstwa domowego, posiadane dzieci, sytuacja materialna rodziny, stan cywilny)

W dalszej części ankiety pytania dotyczyły preferowanych wartości, życia rodzinnego mieszkańców. Ta część kwestionariusza zawierała również pytania dotyczące nieporozumień i konfliktów, jakie występują w rodzinach, częstotliwości i przyczyn ich występowania. Badani mieszkańcy mieli również za zadanie ustosunkowanie się do stereotypowych stwierdzeń dotyczących zjawiska przemocy. W kolejnych pytaniach badani wypowiadali się odnośnie przemocy występującej w miejscu zamieszkania badanej grupy respondentów. Badani wskazywali czy i gdzie szukali pomocy, z jakimi rezultatami oraz potrafili by wskazać instytucje gdzie mogą się udać w przypadku wystąpienia przemocy.

UZYSKANE DANE DOTYCZĄCE PŁCI BADANYCH

Dane uzyskane z ankiet wskazują, że wśród badanych mieszkańców dominującą liczbę stanowią kobiety (130), co wynosi 74,7% ogółu, natomiast mężczyźni jest 44, co stanowi 25,3% ogółu badanych.

DANE DOTYCZĄCE PRZEDZIAŁÓW WIEKOWYCH BADANEJ GRUPY MIESZKAŃCÓW

Z przytoczonych danych wynika, że przeważająca liczba osób badanych znajduje się w przedziale wiekowym 26-35 lat, i wynosi 52 osoby, co stanowi 29,9% ogółu. Następną pozycję zajmują mieszkańcy o liczbie 41 osób w grupie wiekowej 18-25 lat i stanowią 23,6% ogółu. Kolejną pozycję zajmuje 39 mieszkańców z grupy wiekowej 36-45 lat i stanowią 22,4% ogółu. 30 mieszkańców znajduje się w grupie wiekowej 46-55 lat i stanowią 17,2% ogółu. Najmniejszą grupą jest 12 osób z przedziału wiekowego 55 lat co wynosi 6,9% ogółu badanych.

DANE DOTYCZĄCE MIEJSCA ZAMIESZKANIA BADANEJ GRUPY

Z analizy danych wynika, że wśród badanych respondentów Gminy Dąbrowa Tarnowska, największa grupa mieszkańców zamieszkuje na wsi tj. 91 osób, co stanowi 52,3% ogółu. Z pośród badanych, mieszkańcami miasta były 83 osoby stanowiące 47,7% ogółu badanych.

UZYSKANE DANE ODNOŚNIE RODZAJU PROWADZONEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Z zebranych danych wynika, że badani w przeważającej większości prowadzą gospodarstwo jednorodzinne tj. 126 rodzin, co stanowi 72,4% ogółu. Natomiast gospodarstwo wielorodzinne prowadzi 48 rodzin, co stanowi 27,6% ogółu badanych.

DANE DOTYCZĄCE DZIECI BADANEJ GRUPY MIESZKAŃCÓW

Z przytoczonych danych wynika, że 117 badanych osób (67,2%) posiada dzieci. Natomiast 57 badanych mieszkańców (32,8% ogółu badanych) nie posiada dzieci.

DANE UZYSKANE W WYPOWIEDZIACH ANKIETOWANYCH ODNOŚNIE SYTUACJI MATERIALNEJ RODZINY

Z treści ankiet wynika, że 103 osoby (59,2%) ocenia swoją sytuację materialną rodziny jako „*średnią – na co dzień pieniędzy starcza, ale nie stać nas na większe wydatki*”. Kolejną grupą badanych tj. 37 rodzin (to jest 21,3) uznała, że sytuacja materialna rodziny jest „*dobra – pieniędzy starcza na wszystkie wydatki, a część możemy odłożyć*”. Kolejne 34 osoby (19,5%) określiło swoją sytuację jako „*złą – nie starcza nawet na najpilniejsze potrzeby*”. Żadna z badanych osób nie uważa, że jej sytuacja materialna jest **bardzo dobra** – *jesteśmy zamożni, nie musimy oszczędzać nawet na większe wydatki.*”

DANE DOTYCZĄCE STANU CYWILNEGO BADANYCH

Z analizy danych wynika, że 116 osób tj. 66,6% ogółu badanych pozostaje w związku małżeńskim co stanowi największą grupę badanych. Kolejną grupę stanowią 49 osoby stanu wolnego stanowiąc 28,1% ogółu. 5 osób (2,8%) jest w separacji lub jest po rozwodzie. Natomiast 3 osoby (1,7%) pozostaje w związku nieformalnym. Wdowcem/wdową pozostaje jedna osoba.

OPINIE DOTYCZĄCE PREFEROWANYCH WARTOŚCI WŚRÓD BADANYCH MIESZKAŃCÓW GMINY DĄBROWA TARNOWSKA

Uzyskane dane skłaniają do stwierdzenia, że dla 123 osób (70,6%) najważniejszą wartością jest rodzina. Kolejną grupą badanych tj. 31 osób (17,8%) uznaje zdrowie za najważniejszą wartość. Dla 18 osób (10,3%) praca jest najważniejszą wartością. Równocześnie 2 osoby (ok. 1%) uznały, że najważniejszą dla nich wartością jest praca i hobby.

DANE UZYSKANE W WYPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW DOTYCZĄCE ILOŚCI CZASU POŚWIĘCANEGO DZIENNIE NA ŻYCIE RODZINNE

Przedstawione wyliczenia świadczą o tym, że 66 osób (37,9%) poświęca dziennie od 1-3 godzin na życie rodzinne. Powyżej 3 godzin dziennie 61 osób (35,1%) spędza wspólnie czas z rodziną. Kolejną grupą badanych tj. 33 osoby (18,9%) poświęca dziennie na życie rodzinne mniej niż 1 godzinę. Natomiast 14 osób (8,1%) uznało że na życie rodzinne w ogóle nie poświęca czasu.

OPINIE RESPONDENTÓW NA TEMAT SPOSOBU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW PRZY WYSTĄPIENIU W RODZINIE NIEPOROZUMIEŃ I KONFLIKTÓW

Badani respondenci tj. 130 osób (74,7%) udzielając odpowiedzi uznali rozmowę za sposób rozwiązania problemów. Kolejną grupą tj. 35 osób (20,1%) uznała, że kłótnia i awantura jest sposobem na rozwiązywanie nieporozumień i konfliktów, natomiast 8 osób (4,6%) wskazało na przemilczenie problemu jako sposób rozwiązania problemu. Jedna

osoba (0,6%) uważa, że rękoczyn i bicie jest sposobem na konflikty i nieporozumienia rodzinne. Porównując te wyniki z ankietą wśród młodzieży szkolnej warto wspomnieć, że młodzież uznała w 18,4% kłótnie oraz 13,4% bicie jako metody rozwiązywania problemów i konfliktów w swoim otoczeniu.

UZYSKANE DANE ODNOŚNIE CZĘSTOTLIWOŚCI WYSTĘPOWANIA SPRZECZEK, AWANTUR I KŁÓTNI W RODZINACH BADANYCH MIESZKAŃCÓW

Z analizy danych wynika, że u 102 ankietowanych osób (58,6%), sprzeczki, awantury i kłótnie w rodzinie zdarzają się rzadko – kilka razy w roku. Kolejna grupa tj. 30 osób (17,2%) podaje, że w ich rodzinach zdarza się to parę razy w miesiącu, natomiast 18 osób (10,3%) stwierdza, że nigdy nie dochodzi w rodzinie do sprzeczek, awantur i kłótni. W rodzinach 17 ankietowanych osób (10,3%) dochodzi do tego typu sytuacji parę razy w tygodniu. Aż 7 osób (4,1%) przyznało, że do sprzeczek, kłótni i awantur dochodzi w rodzinie prawie codziennie.

WYNIKI DOTYCZĄCE KWESTII „PRZYCZYŃ NIEPOROZUMIEŃ I KONFLIKTÓW” W RODZINACH BADANEJ GRUPY MIESZKAŃCÓW

Zebrane dane skłaniają do stwierdzenia, że według opinii mieszkańców dominującą przyczyną wystąpienia nieporozumień i konfliktów w rodzinie są sprawy dnia codziennego (78 pkt). Kolejnymi przyczynami wskazanymi przez badanych są: drobiazgi, nieistotne sprawy (70 pkt), różnice zdań, poglądów, (59 pkt), pieniądze lub ich brak (38 pkt). Na kolejnych pozycjach znalazły się: konflikt pokoleń, (17 pkt), kłopoty z dziećmi (16 pkt), brak pracy, bezrobocie (14 pkt), niezgodność charakterów (13 pkt), alkohol, pijaństwo (12 pkt) Najmniej punktów zdobyły: problemy małżeńskie (9 pkt), kłopoty w pracy (7 pkt). Jedna osoba podała, że przyczyną nieporozumień i konfliktów w jej rodzinie jest teściowa.

DANE UZYSKANE Z WYPOWIEDZI BADANYCH DOTYCZĄCE STEREOTYPÓW ZJAWISKA PRZEMOCY

- ⇒ Analiza danych wskazuje, że 121 osób (69,5%) zgadza się ze stwierdzeniem że „Przemoc w rodzinie może zdarzyć się w każdym domu, nie tylko w rodzinach patologicznych natomiast 25 osób (14,3%) nie ma zdania w tej sprawie.
- ⇒ 143 osoby (82,2%) nie zgadza się ze stwierdzeniem, że „Przemoc w rodzinie ma miejsce tylko wtedy, gdy ofiara ma siniaki czy rany,
- ⇒ z kolei 85 ankietowanych (48,8%) nie zgadza się z opinią, że „Obraźliwe słowa i wyzwiska są normalnym zachowaniem podczas sporu między członkami rodziny. Nie ma zdania w tej sprawie 55 osób (31,6%). Niestety aż 27 osób (15,5%) zgadza się ze stwierdzeniem, że obraźliwe słowa i wyzwiska są czymś normalnym podczas sporu między członkami rodziny.
- ⇒ 63,2% ogółu badanych to znaczy 110 osób nie zgadza się z tezą że, „istnieją okoliczności, które usprawiedliwiają stosowanie przemocy wobec członków rodziny natomiast 36 osób (20,6%) nie ma zdania.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

- ⇒ 125 osób (71,8%) nie zgadza się z kwestią że „Przemoc w rodzinie to sprawa rodzinna, w którą nikt nie powinien się wtrącać” natomiast 22 osoby (12,6%) nie wyraża opinii.
- ⇒ 56,3% ogółu ankietowanych to znaczy 98 mieszkańców nie zgadza się z opinią że „ Przemoc w rodzinie to wyolbrzymiony problem – kłótnie i awantury zdarzają się w każdym domu. 39 osób (22,4%) nie wyraża zdania. Natomiast 33 ankietowanych mieszkańców (18,9%) zgadza się z tą tezą.
- ⇒ Ze stwierdzeniem „Popychanie czy szarpanie członka rodziny, nie świadczy o przemocy” nie zgadza się 100 osób (74,5%), natomiast 29 badanych mieszkańców (16,6%) zgadza się z tym twierdzeniem Nie wyraziło w tej kwestii zdania 40 osób (22,9% ogółu badanych).
- ⇒ 122 badanych mieszkańców co stanowi 70,1% ogółu badanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że „Gwałt w małżeństwie nie istnieje”. 10,9% ogółu tj. 19 osób zgadza się z tą tezą. Natomiast 28 osób (16,1%) uznało, że trudno udzielić im odpowiedzi na to pytanie.
- ⇒ Z opinią dotyczącą tego że „Wydzielanie pieniędzy i kontrolowanie wydatków nie jest przemocą” nie zgadza się 76 ankietowanych mieszkańców (43,7%), natomiast zgadza się 49 osób (28,2%). Trudności w udzieleniu odpowiedzi miało 43 mieszkańców (24,7%).
- ⇒ 109 osób tj. 62,6% ogółu nie zgadza się ze stwierdzeniem że „Dziecko powinno bać się rodziców, ponieważ to gwarantuje posłuszeństwo i szacunek”. Natomiast 40 osób (22,9%) zgadza, się z tą opinią.
- ⇒ Ze stwierdzeniem dotyczącym tego że „Dziecko jest własnością rodziców i tylko oni mogą o nim decydować” nie zgadza się 99 badanych mieszkańców (56,9%), natomiast 50 mieszkańców (28,7%) zgadza się z tą tezą.
- ⇒ 102 osoby tj. 58,6% uznało, że nie zgadza się z opinią, że „Nie ma lepszej i bardziej skutecznej metody wychowawczej niż danie dziecku klapsa.” Z tą wypowiedzią zgadza się 28 osób (16,1%), natomiast 41 mieszkańców (23,6%) miało trudności z udzieleniem odpowiedzi.

DANE DOTYCZĄCE OPINII BADANYCH ODNOŚNIE TEGO CZY PRZEMOC W RODZINIE STANOWI W OTOCZENIU MIESZKAŃCÓW PROBLEM

Po przeanalizowaniu danych należy stwierdzić iż mieszkańcy udzielili różnych odpowiedzi. Ogólnie 46 osób (26,4%) miało trudności z wypowiedzeniem się w tej kwestii. Kolejna grupa badanych tj. 35 mieszkańców (20,1%) uznało że „Przemoc w rodzinie w swoim otoczeniu jest problemem częstym - nie dotyczy wszystkich, ale występuje w ponad połowie rodzin; 25 osób (14,4%) uznało, że przemoc w rodzinie jest rzadkim problemem - dotyczy mniej niż połowy rodzin. Z kolei 21 osób (12,1%) uznało że jest to problem powszechny - zdarza się niemal w każdej rodzinie. 17 osób (9,8%) uważa, że przemoc w rodzinie zdarza się mniej więcej w połowie rodzin. Równorzędnie po 15 mieszkańców (8,6%) stwierdziło, że

a) przemoc w rodzinie w swoim miejscu zamieszkania jest problemem bardzo rzadkim - tylko nieliczne rodziny są w takiej sytuacji jak również, że b) nie występuje w ogóle.

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

**INFORMACJE UZYSKANE W WYPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW ODNOŚNIE ZNAJOMOŚCI W SWOIM
OTOCZENIU RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ**

Z przytoczonych danych wynika, że większa połowa badanych tj. 95 osób (54,6%) nie zna w swoim otoczeniu rodzin w których dochodzi do przemocy, natomiast 45,4% ogółu tj. 79 mieszkańców potwierdziło, że zna takie rodziny.

**WYNIKI BADAŃ DOTYCZĄCE NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCYCH RODZAJEM PRZEMOCY
WEDŁUG OPINII BADANYCH ODNOŚNIE PRZEMOCY, JAKĄ SĄ DOTKNIĘTE RODZINY W OTOCZENIU
MIESZKAŃCÓW**

Jak wynika z analizy badań 41 osób (23,6%) z pośród badanych wskazuje, że w rodzinach tych najczęściej występuje przemoc psychiczna. Kolejna grupa 34 mieszkańców (19,5%) wskazała na przemocą fizyczną, natomiast 19 mieszkańców z pośród badanych (10,9%) uznało, że w otoczeniu występuje przemoc związana z zaniedbywaniem. 3 osoby (1,7%) wskazały na przemoc ekonomiczną. Natomiast 77 osób tj. 44,3% ogółu nie udzieliło odpowiedzi.

**DANE DOTYCZĄCE KWESTII "CZY KIEDYKOLWIEK W ŻYCIU SAMI BADANI W SWOIM DOMU
BYLI OFIARA PRZEMOCY, SPRAWCĄ PRZEMOCY LUB ŚWIADKIEM PRZEMOCY**

Jak wynika z analizy badań 137 osób (78,7%) nigdy nie była ofiara przemocy, natomiast 37 mieszkańców (21,3%) potwierdza, że padło ofiarą przemocy. 153 respondentów (87,9%) nie było sprawcami przemocy. Z kolei za sprawców przemocy podaje się 21 badanych (12,1%). Świadcami przemocy nigdy nie było 119 osób (68,4%), natomiast za świadków przemocy uważa się 55 mieszkańców (31,6%).

UZYSKANE DANE ODNOŚNIE FORM PRZEMOCY Z JAKIMI MIELI DO CZYNINIENIA BADANI

Analiza danych wskazuje, że 79 osób (45,4%) miało do czynienia z wyzwiskami i obraźliwymi słowami. Kolejna grupa 123 ogółu (70,7%) wskazała, że nigdy nie padło ofiarą bicia, szarpania, popychania, do czego przyznaje się 51 osób (29,3%) z pośród badanych. Natomiast 57 mieszkańców (32,8%) było poniżanych i wyśmiewanych. Nie potwierdza, tego faktu 117 osób stanowiących 67,2% ogółu. 78,7% ogółu co stanowi 137 osób opowiada się że nigdy im nie grożono i nie szantażowano im, natomiast 37 osób co stanowi 21,3% potwierdza ten fakt.

WYNIKI DOTYCZĄCE MIESZKAŃCÓW ODNOŚNIE KWESTII "SZUKANIA POMOCY"

Zebrane dane skłaniają do stwierdzenia że spośród osób dotkniętych przemocą 15 mieszkańców (8,6%) szukało pomocy, natomiast 76 osób nie poszukiwało pomocy (43,7%).

**WYNIKI BADAŃ DOTYCZĄCE KWESTII "GDZIE" BADANI MIESZKAŃCY DOTKNIĘCI PRZEMOCĄ
POSZUKIWALI POMOCY**

Uzyskane dane pozwalają na stwierdzenie że mieszkańcy szukali by pomocy kolejno na policji, u psychologa, w MGOPS, Punkcie Konsultacyjnym, w rodzinie oraz w szkole

DANE UZYSKANE W WYPOWIEDZI BADANYCH MIESZKAŃCÓW ODNOŚNIE TEGO CZY UDAŁO SIĘ UZYSKAĆ POMOC

13 osobom (7,5%) ogółu udało się uzyskać pomoc, natomiast 2 badanym mieszkańcom nie udało się uzyskać pomocy. 159 osób (91,4%) ogółu uznało, że ten problem i poszukiwanie pomocy ich nie dotyczy.

UZYSKANE WYPOWIEDZI RESPONDENTÓW ODNOŚNIE WIEDZY BADANYCH GDZIE POSZUKIWAĆ POMOCY W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W RODZINIE PRZEMOCY

Wśród badanej grupy mieszkańców 99 osób (56,9%) wie gdzie szukać pomocy, natomiast 75 ankietowanych osób (43,1%) wie gdzie na terenie gminy można szukać pomocy.

WYNIKI BADAŃ DOTYCZĄCE WIEDZY BADANYCH MIESZKAŃCÓW GDZIE SZUKAĆ POMOCY W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA PRZEMOCY

Z przytoczonych danych można wywnioskować, że badani poszukiwali by pomocy kolejno w następujących instytucjach: na Policji (58), w MGOPS (36), w PCPR (20), w Punkcie Konsultacyjnym i Urzędzie Miejskim (po 8), w Punkcie Interwencji Kryzysowej (7) w Sądzie i u psychologa. Najmniej punktów zajęły: Ośrodek Parafialny, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Pedagog Szkolny, Szpital, Ośrodek Walki z Przemocą, Organizacje, Poradnia Rodzinna, Telefon Zaufania, Psychiatra, Prokuratura, Ośrodek Zdrowia, Fundacje, Niebieska Linia, Stowarzyszenie Przeciw Przemocy. Jednakże badana grupa respondentów potrafiła wskazać wymienione instytucje.

IV. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Program oparty jest na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,
- 2) jawność działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- 3) szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

**V. MAPA ZASOBÓW PARTNERSTWA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA**

Lp	Nazwa instytucji	Cele	Odbiorcy	Udział w rozwiązaniu problemu	Wkład do partnerstwa
1	Miejska Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Tarnowskiej	Gromadzenie, opracowane i udostępnianie księgozbioru oraz szeroko pojęta informacja	Dzieci, młodzież, dorośli	Zapobieganie i profilaktyka poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • edukację • dostęp do fachowej literatury • wykłady, prelekcje tematyczne • teatryki kukielkowe dla dzieci • wystawy tematyczne w zakresie uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokal – mała i duża sala (występy) • Kadra • Formy pracy • Literatura tematyczna • Zagospodarowanie wolnego czasu (ferie, wakacje) • Współpraca z innymi instytucjami: szkoły, przedszkola, dom kultury, ngo's • Kanał dystrybucji informacji
2	Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej	Pomoc w leczeniu i profilaktyce	Mieszkańcy gminy Dąbrowa Tarnowska	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość zaobserwowania symptomów/oznak przemocy • Ochrona dzieci przed przemocą • Wydawanie zaświadczeń o stanie zdrowia i doznanych obrażeniach • Uprawnienia do obdukcji 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc medyczna dla osób doznających przemocy • Informacja o możliwościach pomocy • Profilaktyka • Współpraca z instytucjami pomocy społ.
3	Zespół Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej	Hospitalizacja chorych	Mieszkańcy gmin powiatu dąbrowskiego i terenów ościennych	<ul style="list-style-type: none"> • Reagowanie na oznaki przemocy (pomoc medyczna, informacja) • Informowanie o skutkach przemocy • Obdukcja 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc medyczna • Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy pozamedycznej • Zaangażowanie personelu w przeciwdziałanie zjawisku

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

4	Szkoły	Kształcenie, wychowanie i opieka	Dzieci i ich rodzice	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc dziecku • Pomoc dla rodziców • Profilaktyka przemocy • Bezpośredni kontakt z dziećmi i rodzicami • Zaufanie ze strony dzieci • Wczesna interwencja 	<ul style="list-style-type: none"> • Czas • Zaangażowanie pedagogów i nauczycieli • Sale • Kontakt z rodzicami – możliwość przekazywania informacji • Możliwość dystrybucji ulotek • Szkolenia i porady
5	Komenda Powiatowa Policji w Dąbrowie Tarnowskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie przemocy w rodzinie • Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy • Postępowanie wobec osób stosujących przemoc 	<p>Osoby doznające przemocy: dorośli i dzieci</p> <p>Osoby stosujące przemoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpośredni, często pierwszy kontakt ze stronami konfliktu • Możliwość izolowania osób stosujących przemoc • Możliwość zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Niebieski pokój • Autorytet policji • Znajomość historii rodziny • Możliwość pozyskiwania informacji • Instrumenty prawne
6	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Tarnowskiej	<p>Wsparcie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej</p> <p>Współdziałanie z innymi instytucjami</p> <p>Realizacja zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej</p>	Mieszkańcy Gminy Dąbrowa Tarnowska	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość dotarcia do osób doznających przemocy i ich rodzin • Rozeznanie środowiska • Możliwość przeprowadzania wywiadów środowiskowych • Realizacja zadań z zakresu Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc prawna, psychologiczna, socjalna • Wsparcie finansowe • Udzielanie tymczasowego schronienia • Możliwość udostępnienia sali na spotkania
7	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej	<p>Wsparcie i pomoc ofiarom przemocy</p> <p>Profilaktyka</p> <p>Tworzenie programów pomocowych</p> <p>Współpraca</p>	<p>Mieszkańcy powiatu dąbrowskiego, w tym:</p> <p>osoby doznające przemocy, osoby stosujące przemoc, osoby zagrożone przemocą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływanie na gminy powiatu dąbrowskiego • Rozeznanie zjawiska w powiecie • Baza do wymiany kontaktów 	<ul style="list-style-type: none"> • Poradnictwo specjalistyczne • Metody pracy z rodziną, w tym VIT i mediacje • Niebieski pokój • Sala w Starostwie Powiatowym

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

8	Punkt Konsultacyjny dla Osób Uwikłanych w Przemoc	Informowanie, udzielanie wsparcia, wskazywanie możliwości wyjścia z przemocy	Osoby mające styczność z przemocą, w tym: ofiary, sprawcy, świadkowie	<ul style="list-style-type: none"> • Specjalistyczna jednostka udzielająca pomocy i wsparcia w sytuacji występowania przemocy • Miejsce, w którym można uzyskać informacje • „Skrzynka kontaktowa” 	<ul style="list-style-type: none"> • Do świadczenie w zakresie pracy z przemocą • Pomieszczenie – Niebieski pokój • Telefon kontaktowy
9	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej	Profilaktyka, kontrola i resocjalizacja	<p>Rodziny doznające przemocy</p> <p>Sprawcy przestępstw i wykroczeń</p> <p>Osoby uzależnione</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość problemu • Bezpośredni kontakt z osobami, w ich naturalnym środowisku • Wymiana informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Oddziaływania edukacyjne i informacyjne • Znajomość przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy

VI. DZIAŁANIA I ADRESACI PROGRAMU

Cele będą realizowane poprzez następujące działania:

- *uprzedzające* tj. diagnoza, informacja, edukacja kierowane do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,
- *interwencyjne* tj. opiekuńcze kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- *wspierająco-terapeutyczne* dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca),
- *działania edukacyjno - korekcyjne* dla osób uwikłanych w przemoc domową.

VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

- zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy Dąbrowa Tarnowska wobec zjawiska przemocy,
- promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy,
- edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie.

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównymi realizatorami Programu są :

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Miejski,
- Policja,
- Sąd,
- Prokuratura,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Placówki poradnictwa specjalistycznego,
- Placówki oświatowe,
- Placówki służby zdrowia,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościół, związki wyznaniowe,

„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

VI. CELE GŁÓWNE I OPERACYJNE ORAZ SPOSÓB REALIZACJI

CEL GŁÓWNY 1			
USPRAWNIENIE SYSTEMU POMOCY OSOBOM UWIKŁANYM W PRZEMOC			
Cel operacyjny	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny /realizator/	Termin realizacji
1.1 Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	Szkolenie podstawowe z zakresu przemocy domowej	- dyrekcje szkół, - służba zdrowia, - przedstawiciele kościoła, - członkowie GKRPA, - rada pedagogiczna (szkoły i przedszkola), - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Rok 2010 i lata następne
	Szkolenie specjalistyczne /praca z ofiarami przemocy i sprawcą, rozpoznawanie i diagnoza przemocy, aspekty prawne i psychologiczne	- kadra Punktu dla Osób Uwikłanych w Przemoc, - pracownicy socjalni, - policja, - kuratorzy, - pracownicy PCPR, - pedagodzy, - przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości (sąd, prokuratura)	Rok 2010 i lata następne
1.2 Bieżący monitoring zjawiska przemocy w gminie	Sprawozdania statystyczne	- policja, - MGOPS, - PCPR	Rok 2010 i lata następne
	Ankiety okresowe w szkołach	- dyrekcje szkół, - pedagodzy szkolni, - koordynator ds. przemocy	Rok 2010 i lata następne
	Wywiady środowiskowe	- MGOPS, - PCPR	Rok 2010 i lata następne
	Obserwacja środowiska	- pedagodzy szkolni, - MGOPS	Rok 2010 i lata następne
1.3 Współpraca podmiotów związanych z zapobieganiem i zwalczaniem przemocy w rodzinie	Tworzenie Zespołów interdyscyplinarnych	- MGOPS - policja, - sądownictwo – kurator, - PCPR, - szkoły – pedagodzy, - koordynator ds. przemocy, - GKRPA, - służba zdrowia, - Poradnia Psychologiczno –	Rok 2010 i lata następne

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

		Pedagogiczna,	
CEL GŁÓWNY 2			
WZMOCNIENIE PROFILAKTYKI PRZEMOCY			
Cel operacyjny	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny /realizator/	Termin realizacji
2.1 Podniesienie świadomości społecznej na zjawisko przemocy	Spotkania edukacyjne, prelekcje	- DDK, - MBP, - Rady osiedlowe, - koordynator ds. przemocy, - Punkt dla Osób Uwikłanych w Przemoc - PCPR	Rok 2010 i lata następne
	Pogadanki z seksuologiem w ramach zajęć – wychowanie do życia w rodzinie	- kl. 6 szkół podstawowych, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, - seksuolog, - terapeuci	Rok 2010 i lata następne
	Festyny integracyjne /gry, teatr/	- DDK, - MBP, - Rady osiedlowe, - MGOSiR,	Rok 2010 i lata następne
	Projekcje filmów podejmujących temat przemocy + dyskusja moderatora	- DDK - koordynator ds. przemocy, - moderatorzy	Rok 2010 i lata następne
	Wystawy tematyczne /ulotki, art. prasowe, literatura/	- MBP, - koordynator ds. przemocy	Rok 2010 i lata następne
	Konkursy plastyczne nt przemocy	- szkoły, - koordynator ds. przemocy	Rok 2010 i lata następne
	Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych nt zjawiska przemocy /ulotki, broszury, plakaty	- DDK - koordynator ds. przemocy, - MBP, - szkoły	
	Niebieskie lekcje /kl. 4 – 6/ w ramach godziny wychowawczej	- szkoły /wychowawcy/, - pedagogy szkolni	Rok 2010 i lata następne
2.2 Zagospodarowanie czasu wolnego w jednostkach innych niż DDK, MBP	Organizacja gier i zabaw w ramach zajęć pozalekcyjnych	- szkoły, - świetlice środowiskowe,	Rok 2010 i lata następne
	Organizacja wycieczek krajoznawczych,	- szkoły, - świetlice	Rok 2010 i lata następne

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

	popularyzacja turystyki pieszej	środowiskowe, - PTTK, - organizacje pozarządowe	
	Zajęcia sportowe na stadionach, halach sportowych i basenie	- MGOSiR, - Kluby sportowe, - szkoły,	Rok 2010 i lata następne
	Wakacyjne dyżury w szkołach i przedszkolach – organizacja wycieczek, półkolonie	- szkoły, - przedszkola	Rok 2010 i lata następne
CEL GŁÓWNY 3			
KOMPLEKSOWA POMOC I OCHRONA OSÓB UWIKŁANYCH W PRZEMOC			
Cel operacyjny	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny /realizator/	Termin realizacji
3.1 Wzmocnienie pomocy ofiarom przemocy /grupy wsparcia/	Szkolenia specjalistyczne dla osób pracujących z ofiarami przemocy,	- Punkt dla Osób Uwikłanych w Przemoc, - MGOPS, - policja, - PCPR, - służba zdrowia, - GKRPA, - przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości (sąd, prokuratura)	Rok 2010 i lata następne
	Wypracowanie jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy	- MGOPS, - policja, - PCPR, - służba zdrowia, - przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości (sąd, prokuratura), - koordynator ds. przemocy	Rok 2010 i lata następne
	Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy	- Punkt dla Osób Uwikłanych w Przemoc, - terapeuci	Rok 2010 i lata następne
	Praca z dziećmi ofiarami i świadkami przemocy w ramach działania świetlic /grupa wsparcia/	- świetlice środowiskowe, - terapeuci, - pedagodzy	Rok 2010 i lata następne
3.2 Wzmocnienie pomocy sprawcom	Programy korekcyjno – edukacyjne dla	- Punkt dla Osób Uwikłanych w	Rok 2010 i lata następne

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE DĄBROWA TARNOWSKA NA LATA 2010- 2014**

przemocy /programy korekcyjno - edukacyjne/	sprawców przemocy: - indywidualne – kontynuacja, - grupowe – trening zastępowania agresji	Przemoc, - terapeuci	
3.3 Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy	Pomoc w znalezieniu lokalu zastępczego – bezpiecznego schronienia przed przemocą do czasu, który pozwoli na bezpieczny powrót do właściwego miejsca zamieszkania	MGOPS	Doraźnie w miarę pojawiających się potrzeb
CEL GŁÓWNY 4 ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH I KOREKCYJNYCH WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC			
Cel operacyjny	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny /realizator/	Termin realizacji
4.1 Działania interwencyjne	Izolowanie sprawców od ofiar, zgodnie z obowiązującymi przepisami	- Sąd, - Prokuratura, - policja	Rok 2010 i lata następne
	Podjęcie działań mających na celu stworzenie warunków do realizacji egzekucji i eksmisji czy izolacji sprawcy przemocy	- Burmistrz, - MGOPS, - koordynator ds. przemocy, - GKRPA	Rok 2010 i lata następne
	Wprowadzenie do stosowanej już procedury „Niebieskie Karty” obowiązku odbywania rozmów prewencyjnych ze sprawcami przemocy o konsekwencjach prawnych ich czynów i informowanie o możliwości korzystania z pomocy psychologicznej	- policja, - MGOPS, - PCPR, - Prokuratura, - Sąd	Rok 2010 i lata następne

*„Integracja podmiotów środowiska lokalnego na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie w Gminie Dąbrowa Tarnowska”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*

Przewodniczący Rady Miejskiej

mgr Bogusława Serwicka